

THT - Bewegen naar een duurzaam voedselsysteem

Harry Aiking

Algemeen commentaar

Definities en termen vaag en te weinig expliciet

- Voedselsysteem (systeemleer: arbitrair model)
- Duurzaamheid (snelheid, dus tijdscomponent)
- Gezondheid (WHO definitie is omstreden)
- Producten kunnen wel onduurzaam/ongezond zijn, maar niet duurzaam/gezond, want dat speelt op het niveau van het dieet (lifestyle).

Mede door voornoemde vaagheid omvatten de beleidsopties rijp en groen door elkaar:

- Ze spelen op verschillende niveaus, voor verschillende actoren of stakeholders, en met verschillende eindpunten (gezondheid/milieu)
- Een integrale visie ontbreekt
- Win-win (gezondheid + milieu) geen prioriteit?

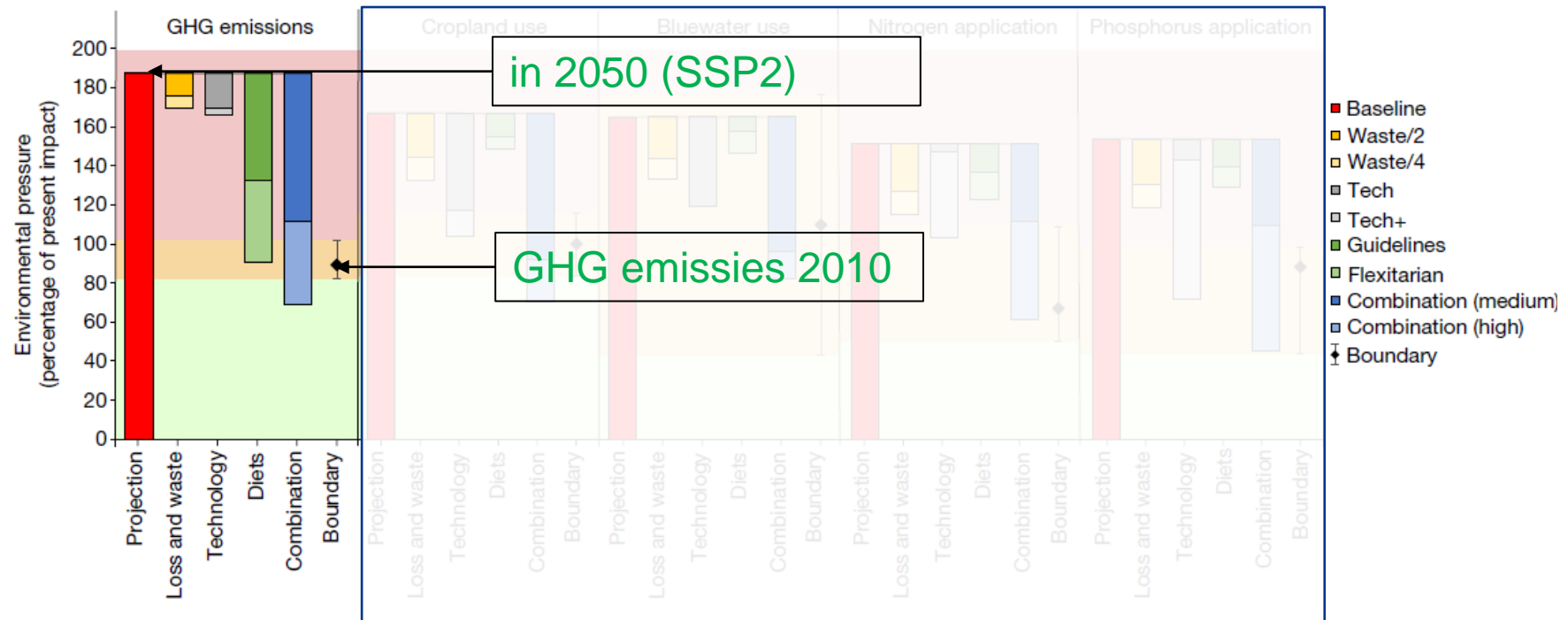
Opvallende lacunes

- FAO projecties leiden al tot prijsstijgingen in 2030 (KPMG, IPCC) en tot belang van zelfvoorziening
- Onderliggende doelen m.b.t. bevolking en welvaart
- Toenemend multiculturele dimensies/diëten
- Duurzaamheid = 1) verontreiniging, 2) hulpbronnen, maar circulair geeft vaak extra emissies
- Verbod op vleesstuntprijs (ondanks groot effect; 77)
- Gezondheidseffecten van productie (zoönoses etc.)

Opvallende inconsistenties

- NL productie 75% export; consumptie 75% import, toch strikte NL scope (18); mondiaal (35) is beter!
- Dierlijke mest als “kunstmestvervanger” (56)?
- LNV visie omvat “uitfasering van kunstmest” (68)?
- Stikstofkunstmest uitfaseren is broodnodig, maar voor fosfor en kalium (2 mineralen die ook in “kunstmest” zitten) minder. Daarom is “kunstmest op fossiele basis” (68) vaag en misleidend.

Van 2020 naar 2050

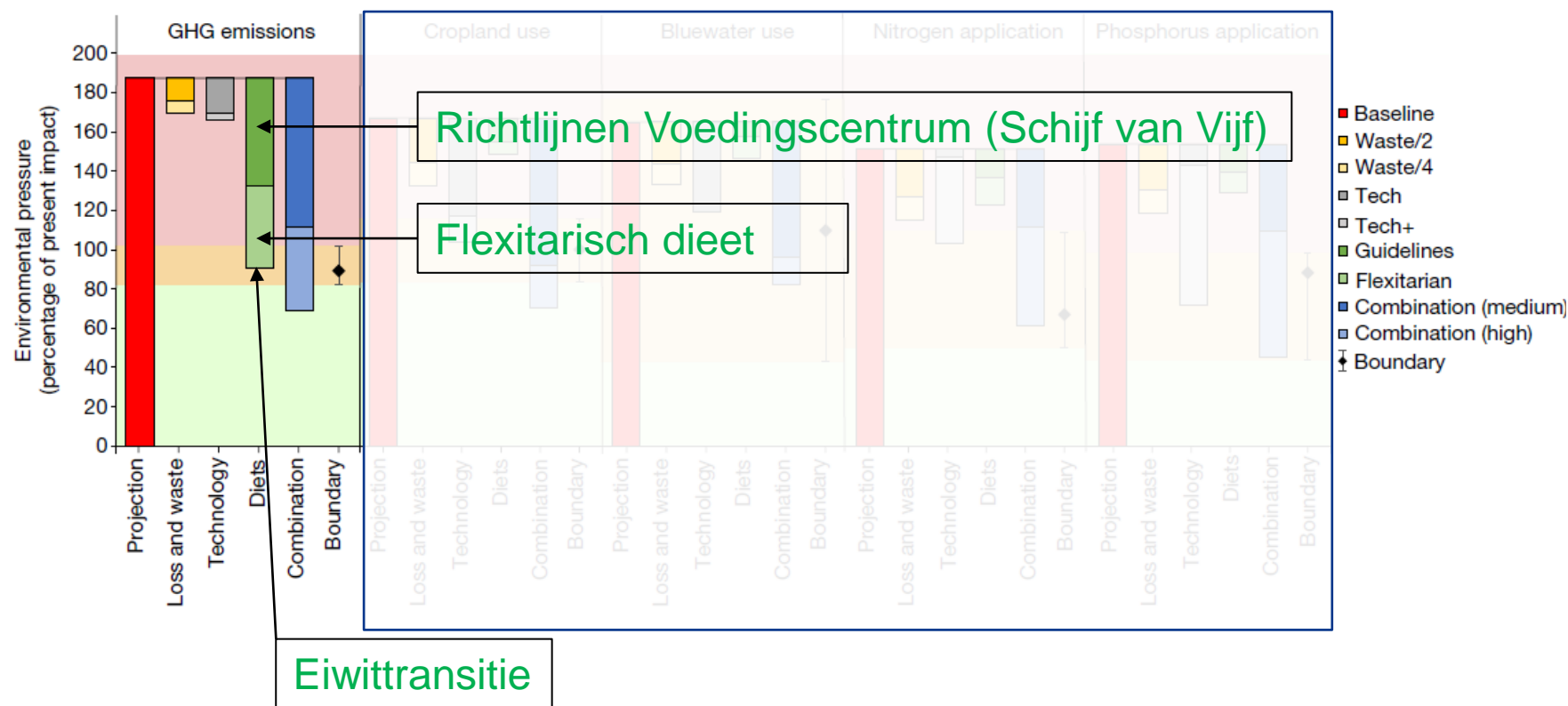
Bron: Springmann et al. (2018) Nature 562, 519-525

[zwarte ruit ◆ = 2010; rode staaf ■ = 2050 SSP2 scenario]

Opties om het voedselsysteem binnen ecologische grenzen te houden

[Rockström et al.'s Planetary Boundaries]

Verbeteropties voor 2050

Bron: Springmann et al. (2018) Nature 562, 519-525

[zwarte ruit ◆ = 2010; rode staaf ■ = 2050 SSP2 scenario]

Opties om het voedselsysteem binnen ecologische grenzen te houden

[Rockström et al.'s Planetary Boundaries]

Conclusies

- De terminologie moet helderder en explicieter
- NL productie en consumptie zijn uniek en vereisen elk een eigen heroverweging, in een mondiaal kader
- Duurzaamheid en gezondheid vereisen een integrale voedselvisie
- Benoem prioriteiten en zet daarop in
- Eten volgens de Schijf van Vijf is al halverwege een gezonder *èn* duurzamer dieet: 😊 win-win 😊, maar de consument informeren is niet genoeg (SES)

*Dank u voor
uw aandacht!*

Meer lezen:

Aiking & De Boer (2020)
“The next protein transition”
Trends in Food Science & Technology
DOI:10.1016/j.tifs.2018.07.008.

